

ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ

ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါသည် အမျိုးသားကျန်းမာရေးစီမံကိန်းတွင် ဦးစားပေး ဖြေရှင်းရမည့် ကျန်းမာရေး ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားကျန်းမာရေးကော်မတီမှလည်း အေအိုင်ဒီအက်စ် ရောဂါကို အမျိုးသားရေးအသွင်ဖြင့်တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော လမ်းညွှန်မှုများပေးလျက်ရှိပါသည်။ ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေး ဗဟိုအဖွဲ့ကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှစတင်၍ ဌာနပေါင်းစုံ ပါဝင်သည့် ဦးဆောင်အဖွဲ့တစ်ရပ်အနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအသီးသီးနှင့် ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးအတွက် အရေးပါသော ဒေသများတွင် ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါနှင့် ကာလသားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးဌာနပေါင်း ၄၃ ခုကို ဖွဲ့စည်းကာ ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အမျိုးသားကျန်းမာရေး စီမံကိန်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရေးဆွဲထားပါသည်။

ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ အမြဲမပြတ် စူးစမ်းလေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းကို ၁၉၈၅ခုနှစ်မှ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ပထမဦးဆုံး အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါလူနာကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ၎င်းလူနာမှာ မူးယစ်ဆေးသွေးကြောထဲထိုးသွင်း သုံးစွဲသူဖြစ်ပါသည်။ အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ အမြဲမပြတ် စူးစမ်းလေ့လာခြင်းကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး ၆လ လျှင် တစ်ကြိမ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှ စတင်ပြီး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်သာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအားလုံးရှိ မြို့နယ်ပေါင်း ၃၃ မြို့နယ်တွင် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းအတွက် ရွေးချယ်ထားသော လူအုပ်စုများမှာ မူးယစ်ဆေးသွေးကြောထဲ ထိုးသွင်းသူများ၊ အမျိုးသား ကာလသားရောဂါသည်များ၊ ပြည့်တန်ဆာများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊ သွေးလျှင်များနှင့် တပ်သားသစ်များ ပါဝင်သည်။ နှစ်စဉ် ၎င်းလုပ်ငန်းအတွက်လူပေါင်း ၂၀,၀၀၀ ကျော်ကို အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုး ရှိ/မရှိ သွေးစစ်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် သွေးလျှင်များတွင် လစဉ် အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးတွေ့ရှိမှုစာရင်း၊ ဆေးရုံလူနာများတွင် ပိုးတွေ့မှုစာရင်းများကိုလည်း ရယူပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးကူးစက်မှု အခြေအနေကို ခန့်မှန်းရာတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ နမူနာလူဦးရေ ၈,၀၀၀ ပါဝင်သည့် ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါနှင့် ကာလသားရောဂါဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ရှိသော အပြုအမူများ အခြေအနေ လေ့လာခြင်းစစ်တမ်းများကို ကောက်ယူလျက်ရှိရာ ကာလသားရောဂါအတွက် သွေးစစ်ခြင်းနှင့် အပြုအမူဆိုင်ရာလေ့လာခြင်းကိုပါ တွဲဖက်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ အစိုးရဆေးရုံများတွင် လစဉ် အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါကြောင့် သေဆုံးမှုစာရင်းပေးပို့ခြင်းစနစ်ကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထို့အပြင် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့နှင့် UNAIDS တို့ပူးပေါင်း၍ ၂၀၀၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက် မှ ၁၇ ရက်နေ့အထိ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးရှိသည့် လူဦးရေကို ခန့်မှန်းခြင်း အစည်းအဝေးကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုခန့်မှန်းချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးရှိသူ အရေအတွက်မှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ၃၃၈,၉၁၁ ဦး ရှိနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဆက်လက်၍ ၂၀၀၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၈ရက် မှ ၃၀ ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန်မြို့တွင် အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုပမာဏကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်းနှင့် ထိုရောဂါကြောင့် လူဦးရေ အချိုးအစားအပေါ် အကျိုး သက်ရောက်မှုများကို လေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြည်သူလူထုအတွင်း အိတ်ချ်အိုင်ဗွီ/ အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ အသိပညာနှင့် ခံယူချက်များ တိုးပွားလာစေခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော အမူအကျင့်များ လက်ခံကျင့်သုံးလာပြီး ရောဂါကူးစက်မှုကို ကာကွယ်တားဆီးနိုင်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသား ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး မဟာဗျူဟာများ

- ၁။ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေး အသိပညာပေးခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်းကို သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မိတ်ဖက် ပြည်တွင်းပြည်ပ စေတနာရှင် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဦးတည်လျက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၂။ အိတ်ချ်အိုင်စီနှင့် လိင်မှုဆိုင်ရာကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ရေးအတွက် ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်း၊
- ၃။ ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - ၃.၁။ လိင်မှတစ်ဆင့်ရောဂါကူးစက်ခြင်းကိုကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး အစီအစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - ၃.၂။ မူးယစ်ဆေးသွေးကြောထဲ ထိုးသွင်းသူများအကြား ရောဂါကူးစက်မှုကို ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး အစီအစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - ၃.၃။ မိခင်မှကလေးသို့ အိတ်ချ်အိုင်စီကူးစက်မှုကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - ၃.၄။ အိတ်ချ်အိုင်စီပိုးကင်းစင်သော သွေးသွင်းကုသမှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - ၃.၅။ မသန်ရှင်းသော ဆေးထိုးအပ်များ၊ ဆေးထိုးပြွန်များ၊ ခွဲစိတ် ကရိယာများမှတစ်ဆင့် အိတ်ချ်အိုင်စီပိုး ကူးစက်မှု ကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၄။ လိင်မှုဆိုင်ရာကူးစက်ရောဂါရှင်နှင့် အိတ်ချ်အိုင်စီ/အေအိုင်ဒီအက်စ်လူနာများအား ပြုစုကုသပေးခြင်း၊
- ၅။ စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်မှု ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း၊
- ၆။ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများ

- ၁။ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်တိုက်ဖျက်ရေး အသိပညာပေးရှင်းလင်း တင်ပြခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၂။ ပြည်သူ့လူထုအတွင်း ရောဂါအကြောင်း ပိုမိုသိရှိလာအောင် ပညာပေးခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၃။ လိင်ဆက်ဆံခြင်းမှတစ်ဆင့် အိတ်ချ်အိုင်စီနှင့် ကာလသားရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှု ကာကွယ်ရေး အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၄။ မူးယစ်ဆေးသွေးကြောထဲထိုးသွင်းခြင်းမှ အိတ်ချ်အိုင်စီကူးစက်မှု ကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၅။ မိခင်မှကလေးသို့ အိတ်ချ်အိုင်စီကူးစက်မှု ကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၆။ အိတ်ချ်အိုင်စီပိုးကင်းစင်သော သွေးသွင်းကုသမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၇။ အေအိုင်ဒီအက်စ်လူနာများ ပြုစုကုသရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၈။ ဌာနတွင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာနှင့် ဘက်စုံပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊
- ၉။ အထူးကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး စီမံချက်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - နယ်စပ်ဒေသ စီမံချက်လုပ်ငန်းများ
  - တီဘီ/အိတ်ချ်အိုင်စီပူးပေါင်း ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး စီမံချက်လုပ်ငန်းများ
- ၁၀။ စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်မှု ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း၊

အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများအနက် ထင်ရှားသော လုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ မိမိဆန္ဒအလျောက် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးမှု ခံယူခြင်းနှင့်

သွေးစစ်ဆေးမှုခံယူခြင်းလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ တတိယအကြိမ် နိုင်ငံ(၁၂)နိုင်ငံ ပါဝင်သော နိုင်ငံတကာ အဆင့် ဆရာဖြစ်သင်တန်းကို ရန်ကုန်မြို့တွင် ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ(၁၈) ရက်မှ (၃၀)ရက် နေ့အထိ တစ်ကြိမ်၊ နိုဝင်ဘာလ(၇)ရက်နေ့မှ (၁၂)ရက်နေ့အထိ တစ်ကြိမ် ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရောဂါရလွယ်သော အန္တရာယ်ရှိသည့် လူအုပ်စုများကို ဦးတည်သည့် ရာနှုန်းပြည့် ကွန်ဒုံးသုံးစွဲရေး အစီအစဉ်၏လွှမ်းခြုံမှုအရည်အသွေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှု နည်းလမ်းများ ပိုမို ကောင်းမွန် ထိရောက်လာစေရေးကိုဦးတည်လျက် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့(ဂျီနီဗာ)၊ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့(တရုတ်) နှင့် Care India မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သော စီမံချက်ဆန်းစစ်ရေးကော်မတီမှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ အတွင်းက လာရောက်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဆန်းစစ်အကြံပေးမှုများ ဆောင်ရွက် ခဲ့ပါသည်။

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး၊ ပါမောက္ခဒေါက်တာကျော်မြင့်မှ တတိယအကြိမ် နိုင်ငံတကာအဆင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်းနှင့် အိတ်ချ်အိုင်ဗီသွေးစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဆရာဖြစ်သင်တန်းဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားနေစဉ်

“အိတ်ချ်အိုင်ဗွီ/အေအိုင်ဒီအက်စ် ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာများ ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်း (၂၀၀၆-၂၀၁၀)”ကို ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလမှစ၍ သဘောတူသတ်မှတ်ပြီးဖြစ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အညီ ရေးဆွဲနေပြီ ဖြစ်ရာ နိုင်ငံ၏ အေအိုင်ဒီအက်စ်ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး လုပ်ငန်းများတွင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ အားလုံး ပိုမိုအပြန်အလှန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်တော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ် အနေဖြင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ် မတ်လ(၂၉)ရက်မှ ဧပြီလ(၇)ရက်နေ့အထိ စီမံချက် ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် အေအိုင်ဒီအက်စ် ရောဂါကာကွယ် နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများအား ကြီးကြပ်ဆန်းစစ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတော်၏ အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ မဟာဗျူဟာနှင့် ဦးစားပေး အကောင်အထည်ဖော်မှု လုပ်ငန်းများ နှင့်ပတ်သက်သော မူဝါဒများ၏ ပြည့်စုံလုံလောက်မှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုကို ဆန်းစစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထိုလုပ်ငန်းစဉ်များအပြင် အမျိုးသားကျန်းမာရေးကော်မတီ၏ ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်မှုနှင့် ခုခံအား ကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဖြင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန ခုခံအားကျဆင်းမှု ကူးစက်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်မှ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များစွာရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ လိင်ဆက်ဆံခြင်းမှတစ်ဆင့် ရောဂါ ကူးစက် မှုကို ကာကွယ်ခြင်း အစီအစဉ်အရ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအထိ ရောဂါရလွယ်သော အန္တရာယ်ရှိ သည့်လူအုပ်စုများကို ဦးတည်သည့် ရာနှုန်းပြည့်ကွန်ဒုံး သုံးစွဲရေးလုပ်ငန်းကို မြို့နယ် ၁၅၄ မြို့နယ်တွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးသွေးကြောထဲ ထိုးသွင်း သူများတွင် အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးကူးစက်မှု ကာကွယ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို မြို့နယ်(၂၀)မြို့နယ်တွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မိခင်မှကလေးသို့ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးကူးစက်မှု ကာကွယ်ရေး လုပ်ငန်းကို မြို့နယ် (၇၉)မြို့နယ်နှင့် ဆေးရုံ (၁၇)ရုံ တွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အေအိုင်ဒီအက်စ် လူနာပြုစု ကုသခြင်းလုပ်ငန်းကို အထွေထွေရောဂါကု ဆေးရုံ (၆)ရုံ (ဝေဘာဂီအထူးကုဆေးရုံ၊ မန္တလေး၊ ထားဝယ်၊ ကော့သောင်း၊ တာချီလိတ်၊ မြဝတီအထွေထွေရောဂါကု ဆေးရုံ)များတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုး ကင်းစင်သော သွေးသွင်းကုသမှုဖြစ်စေရန် သွေးများ အား အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးစစ်ခြင်းကို မြို့နယ်ဆေးရုံများ အဆင့်အထိ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဌာနတွင်း၊ ဌာနဆိုင်ရာ နှင့် ဘက်စုံပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများ အကောင် အထည်ဖော်ခြင်း၊ အထူးကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်း များဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အမြဲမပြတ် စူးစမ်း လေ့လာခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စီမံချက် အကောင် အထည်ဖော်မှု ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း လုပ်ငန်း များ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီ လူနာ ပြုစုကုသခြင်း လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီ သွေးစစ်ခြင်းကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေး ပညာ

မိခင်မှကလေးသို့ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုး ကူးစက်မှု ကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်အရ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေး ပညာပေးခြင်း လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေစဉ်

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသူများအတွက် အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးပြန့်ပွားမှုကို ဟန့်တားစေသောဆေး (အေအာရ်ဗီ) ကုထုံးဆိုင်ရာသင်တန်းကို နေပြည်တော် ကုတင်(၃၀၀)ဆေးရုံတွင် ကျင်းပနေစဉ်

ပေးခြင်းနှင့် တွဲဖက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုး ပြန့်ပွားမှုကို ဟန့်တားစေသောဆေး (အေအာရ်ဗီအီး) တိုက်ကျွေးခြင်း၊ အေအိုင်ဒီအက်စ် ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြားကူးစက် ရောဂါ (Opportunistic Infection) များကုသရန် ဆေးဝါးများထောက်ပံ့ခြင်း၊ ပြည်သူ့လူထုအခြေပြု အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ ပြုစုကုသခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အထက် ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများကို ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းသာမက နှီးနွယ်ဌာနများဖြစ်သော ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန၊ ရထားပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန တို့နှင့် ပူးပေါင်း၍လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပစေတနာရှင် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပါမောက္ခဒေါက်တာမြဦးမှ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့အေအိုင်ဒီအက်စ် နေ့ အခမ်းအနားတွင် ဆုရရှိသူတစ်ဦးအား ဆုချီးမြှင့်နေစဉ်

- မြန်မာနိုင်ငံ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်စဉ်မှတ်တိုင်များ**
- ၁၉၈၅ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီနှင့်ပတ်သက်၍ သုတေသနလေ့လာမှုများ စတင်ပြုလုပ်ခြင်း။
  - ၁၉၈၈ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံး အိတ်ချ်အိုင်ဗွီ ကူးစက်ခံရသူကို စတင်တွေ့ရှိခြင်း။
  - ၁၉၈၉ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်ကို ရေတိုစီမံချက်အဖြစ် စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
  - ၁၉၈၉ ခုခံအားကျဆင်းမှုကူးစက်ရောဂါ ကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့ကို စတင် ဖွဲ့စည်းခြင်း။
  - ၁၉၉၁ ပထမဦးဆုံး အေအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါလူနာကိုစတင်တွေ့ရှိခြင်း။
  - ၁၉၉၂ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီ အမြဲမပြတ် စူးစမ်းလေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းစတင်ခြင်း။
  - ၁၉၉၇ ကာလသားရောဂါသွေးစစ်ခြင်းနှင့် အပြုအမူဆိုင်ရာ အမြဲမပြတ် စူးစမ်းလေ့လာခြင်း လုပ်ငန်း စတင်ခြင်း။
  - ၂၀၀၀ မိခင်မှကလေးသို့ အိတ်ချ်အိုင်ဗွီရောဂါကူးစက်မှု ကာကွယ်ရေး အစီအစဉ် စတင် ဆောင်ရွက် ခြင်း။
  - ၂၀၀၁ ရာနှုန်းပြည့်ကွန်ဒုံးသုံးစွဲရေးအစီအစဉ် စတင်ခြင်း။
  - ၂၀၀၅ အေအိုင်ဒီအက်စ်လူနာများအတွက် အစိုးရဆေးရုံများတွင် အိတ်ချ်အိုင်ဗွီပိုးပြန့်ပွားမှုကို ဟန့်တား စေသော ဆေးကုထုံး (အေအာရ်ဗီကုထုံး) ဖြင့် စတင်ကုသပေးခြင်း။